

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

**V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN N - THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Phan Thị Thanh Trang.

Thư ký phiên họp: Bà Hoàng Thị Cẩm Vân, Thư ký Tòa án nhân dân Quận N.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Thủy - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 4 năm 2024, tại Tòa án nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 252/2023/DSST ngày 08 tháng 12 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự hoặc hạn chế năng lực hành vi dân sự”, theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số 12/2024/QĐST-VDS ngày 27 tháng 3 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu: Bà Hà Lệ A, sinh năm 1967

Địa chỉ thường trú: Số 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh.

Người bị yêu cầu: Bà Hà Lệ H, sinh năm 1960;

Địa chỉ thường trú: Số 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

1. Bà Hà Lệ M, sinh năm 1962

2. Ông Hà Gia T, sinh năm 1963

Cùng địa chỉ: Số 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 22/8/2023 và các bản tự khai, người yêu cầu là bà Hà Lệ A trình bày:

Ông Hà Đức D sinh năm 1927 (chết năm 1992) và bà Tăng Ngọc L sinh năm 1933 (chết năm 2021) có tất cả 05 người con là: Ông Hà Gia H1 (sinh năm 1959,

chết năm 2015), bà Hà Lệ H (sinh năm 1960), bà Hà Lệ M (sinh năm 1962), ông Hà Gia T (sinh năm 1963) và Hà Lệ A (sinh năm 1967). Cùng cư trú: tại số nhà 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh.

Cha: Ông Hà Đức D giấy chứng tử số 299/TLKT-BS, ngày 29/7/1992

Mẹ: Bà Tăng Ngọc L giấy chứng tử số 170/TLKT-BS, ngày 04/8/2021

Anh: Ông Hà Gia H1 giấy chứng tử số 06/2015 23/02/2015.

Trước năm 1992 theo truyền thống người dân tộc Hoa. Bà là con út trong gia đình cho nên bà không được quyền can dự hoặc có ý kiến nào đối với cha mẹ, anh chị em. Mọi sự việc trong gia đình do cha quyết định. Sau năm 1992 cha chết, mẹ làm trụ cột để điều hành gia đình và năm cha chết (1992) tôi đi làm, mọi việc trong nhà có mẹ, anh, chị giải quyết cho nên tôi không biết chị H phát bệnh từ năm nào.

Năm 2021, mẹ chết, chị M bỏ nhà ở riêng, bà mới tiếp quản việc đưa chị H đi khám bệnh và mới biết được chị M có dẫn chị H đi giám định bệnh sức khỏe tâm thần thông qua văn bản ngày 17/8/2011 do Trung tâm giám định pháp y tâm thần cấp. Bà Hà Lệ H bệnh khoảng năm 2005 không có chồng con. Hiện nay chị Hà Lệ H đang sống độc thân tại số nhà 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan – ông Hà Gia T trình bày: Năm 2021, mẹ tôi chết thì Hà Lệ M bỏ nhà ra ngoài ở riêng, từ ngày đó không còn trở về nhà, việc nuôi dưỡng chăm sóc bà Hà Lệ H chỉ có ông và bà Hà Lệ A chăm sóc. Nay ông thống nhất đồng ý đối với trình bày và yêu cầu của bà Hà Lệ A.

Tại phiên họp hôm nay, bà Hà Lệ A, ông Hà Gia T vẫn giữ nguyên ý kiến yêu cầu Tòa án nhân dân Quận N tuyên bố bà Hà Lệ H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh sau khi nghiên cứu hồ sơ vụ việc phát biểu:

Về thủ tục tố tụng: Từ khi thụ lý đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự cũng như tại phiên họp, Thẩm phán đã tiến hành đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự trong việc giải quyết đơn yêu cầu. Người yêu cầu trong việc dân sự được thực hiện các quyền và chấp hành đúng các quy định của pháp luật về tố tụng.

Về nội dung: Đề nghị Toà án chấp nhận yêu cầu của bà Hà Lệ A tuyên bố Hà Lệ H mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng và thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

[1.1] Do người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là bà Hà Lệ H, sinh năm 1960 có hộ khẩu thường trú tại địa chỉ số 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh nên việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh theo quy định điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc dân sự thuộc trường hợp Viện kiểm sát nhân dân tham gia phiên họp theo khoản 2 Điều 21 và khoản 1 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.2] Về thủ tục tố tụng: Xét thấy, người yêu cầu là bà Hà Lệ H có đơn xin vắng mặt tại phiên họp. Vì vậy, Tòa án tiến hành mở phiên họp vắng mặt đương sự theo quy định tại Điều 361; Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.

[2] Về yêu cầu của đương sự:

[2.1] Xét theo Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 22/8/2023 của bà Hà Lệ A yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Hà Lệ H, sinh ngày 14/6/1960 mất năng lực hành vi dân sự. Xét thấy, theo Bản sao Giấy chứng tử ông Hà Gia H1 số 06/2015, quyền số 01/2015 do Ủy ban nhân dân Phường M, Quận N, TP Hồ Chí Minh cấp ngày 23/02/2015; Bản sao Trích lục khai tử bà Tăng Ngọc L số 170/TLKT-BS do Ủy ban nhân dân Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 04/8/2021; Bản sao Trích lục khai tử của ông Hà Đức D số 299/TLKT-BS do Ủy ban nhân dân Phường M, Quận N; Bản sao Giấy khai sinh số 1495/TLKS-BS, do Ủy ban nhân dân Quận S cấp ngày 16/8/1962 cho bà Hà Lệ M; Bản sao Giấy khai sinh số 1494/TLKS-BS, do Ủy ban nhân dân Quận S cấp ngày 11/4/1967 cho bà Hà Lệ A; Bản sao Giấy khai sinh số 5912/TLKS-BS do Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 08/9/1971 cho ông Hà Gia T; Bản sao Giấy khai sinh số 1496/TLKS-BS do Ủy ban nhân dân Quận S cấp ngày 17/6/1960 cho bà Hà Lệ H. Ông Hà Đức D (chết năm 1992) và bà Tăng Ngọc L (chết năm 2021) có tất cả 05 người con là Hà Gia H1, Hà Lệ H, Hà Lệ M, Hà Gia T và Hà Lệ A. Như vậy thể hiện cha mẹ của bà Hà Lệ H là ông Hà Đức D và bà Tăng Ngọc L đã chết, bà Hà Lệ A là em ruột của bà Hà Lệ H. Do đó, việc bà A là em ruột của bà H yêu cầu Tòa án tuyên bố bà H mất năng lực hành vi dân sự là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

[2.2] Ngày 01/03/2024, theo yêu cầu của bà Hà Lệ A, Toà án đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 03/2024/QĐ-TCGD ngày 06/3/2024 về việc Trưng cầu Trung tâm pháp y Tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh, Bộ Y tế giám định năng lực hành vi dân sự của đương sự. Toà án nhận được Bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 1667/KLGD ngày 12/03/2024 của Trung tâm pháp y Tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh, Bộ Y tế đối với bà Hà Lệ H có nội dung như sau:

“1.1 Về y học:

Đương sự bị bệnh Tâm thần phân liệt, thể di chứng, tiến triển từng giai đoạn với thiếu sót tăng dần (F20.51-ICD10).

1.2. Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi:

Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.”

[2.3] Từ các nhận định trên, xét yêu cầu của bà Hà Lệ A là phù hợp tình trạng sức khỏe của bà Hà Lệ H và phù hợp với kết luận giám định pháp y tâm thần của cơ quan chuyên môn. Do vậy, có căn cứ chấp nhận yêu cầu của bà Hà Lệ A về việc tuyên bố bà Hà Lệ H mất năng lực hành vi dân sự.

[2.4] Việc giám hộ của bà Hà Lệ H sẽ thực hiện theo quy định tại Điều 53, Điều 57, Điều 58 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Hà Lệ A chịu lệ phí theo quy định.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 361, Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự 2015;

- Căn cứ Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015;

- Căn cứ Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015 và Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội;

[1] Chấp nhận yêu cầu của bà Hà Lệ A. Tuyên bố bà Hà Lệ H, sinh năm 1960 có hộ khẩu thường trú tại địa chỉ số 1238 VVK, Phường M, Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

[2] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Hà Lệ A chịu lệ phí là 300.000đ (ba trăm nghìn) đồng, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí bà Hà Lệ A đã nộp theo biên lai thu số AA/2021/0011012 ngày 07/12/2023 của Chi Cục Thi hành án dân sự Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh. Bà Hà Lệ A đã nộp đủ lệ phí.

[3] Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Bà Hà Lệ A có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 (mười) ngày, kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân Quận N, Thành phố Hồ Chí Minh có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 (mười) ngày, Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 (mười lăm) ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định Điều 2 luật thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc

bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6,7, 7a và 9 Luật thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- VKSND TP.HCM;
- VKSND Quận N;
- TAND TP.HCM;
- Chi Cục THADS Quận N;
- UBND Phường M, Quận N;
- Người yêu cầu;
- Lưu: VP, hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Phan Thị Thanh Trang